

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 08:63
Dariernr: 08/3115
Handläggare: Måns Norberg m.fl.
Avdelning: Ekonomi & Styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Datum: 2008-08-28
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar för åren 2009–2011
Bilagor: Bilaga 1: Skatter & Bidrag 2009–2011 (kommunspe-
cifik, endast till ekonomikontoren)

CIRKULÄR 08:63

Ekonomi & Styrning
Ekonomisk analys
Måns Norberg m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2009–2011

I detta cirkulär presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Ny befolkningsprognos
- Preliminärt taxeringsutfall augusti
- Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2009–2011, bilaga 1.
- Nya instruktioner till modellen Skatter och Bidrag.

Konjunkturen dämpas

De indikatorer och den statistik som redovisats för OECD-området de senaste månaderna har varit svagare än väntat. Den internationella konjunkturutvecklingen ser nu ut att bli djupare och längre jämfört med de bedömningar vi presenterade i *Ekonomirapporten. Maj 2008*. Eftersom OECD-området tar emot ca 80 procent av den svenska exporten påverkas Sveriges export påtagligt av en avmattning bland OECD-länderna. Även den inhemska efterfrågan bidrar till försvagningen av den svenska konjunkturen. Sysselsättningen har hittills i år haft en bättre utveckling än i vår tidigare bedömning vilket innebär att antalet arbetade timmar nu revideras upp, trots en förväntad dämpning under andra halvåret. Vändningen uppåt för sysselsättningen förläggs nu senare under 2009. Förändringen mellan årsgenomsnitten 2008 och 2009 blir därmed sämre än i vår tidigare prognos.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin, augusti 2008
Procentuell förändring

	2007	2008	2009	2010	2011
Sysselsättning, timmar	3,5	1,3	-0,3	0,6	0,4
Öppen arbetslöshet, nivå	6,2	5,8	6,2	6,0	5,7
Timplön	3,4	4,5	4,2	4,2	4,2
Konsumentpriser	2,2	3,6	2,5	2,0	2,0

Kraftig nedrevidering av skatteunderlaget

Skatteverkets första preliminära taxeringsutfallet för 2007 års inkomster, som presenterades tidigare i augusti, visar på en ökning med 5,3 procent jämfört med 2006. De preliminära utfallen brukar underskatta den slutliga taxeringen och en erfarenhetsmässig bedömning ger inte anledning att ändra vår prognos på 5,6 procent, se tabell 2.

Prognosen för perioden 2008–2011 är baserad på den utveckling av samhällsekonomin som sammanfattas i tabell 1 ovan. Antalet arbetade timmar förutses öka betydligt långsammare i år än 2007, men effekten på skatteunderlaget motverkas delvis av att lönehöjningarna väntas bli större. Dessutom beräknas pensioner och andra sociala ersättningar ge ett mer positivt bidrag än förra året. Den svagare utvecklingen 2009 beror framför allt på minskat antal arbetade timmar och en ökning av avdragen, främst grundavdrag. Mot slutet av perioden bidrar i först hand en ökning av sysselsättningen till att skatteunderlaget åter växer något snabbare.

Tabell 2. Skatteunderlagstillväxt 2007–2011 samt bidrag från olika komponenter Procentenheter

	2007	2008	2009	2010	2011
Summa exkl. regelförändringar*, %	5,4	5,3	4,0	4,6	4,7
Summa	5,6	5,4	4,0	4,6	4,7
<i>Bidrag till förändringen, procentenheter</i>					
Timlön	2,5	3,4	3,2	3,2	3,2
Sysselsättning	2,6	1,0	-0,2	0,5	0,3
Sociala ersättningar	-0,1	0,6	1,3	0,9	1,1
Övriga inkomster	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2
Avdrag	0,2	0,1	-0,5	-0,2	-0,1

*Procentuell förändring från föregående år.

Den nya bedömningen av samhällsekonomin har bidragit till en nedrevidering av skatteunderlagsprognosen *jämfört med föregående prognos (cirkulär 08:32)*, se tabell 3. Vi räknar nu med lägre ökningstakt för timlöner under hela perioden vilket dämpar såväl skatteunderlagets som kostnadernas ökningstakt. Effekten på kostnaderna motverkas i viss mån av att prisutvecklingen ser ut att bli något snabbare än vi tidigare bedömde. År 2009 har vi också justerat ner antalet arbetade timmar. Inkomst av sjukpenning är nedreviderad till följd av de nya sjukförsäkringsreglerna, framför allt i år och 2010. Innevarande år är även prognosen för inkomst av arbetsmarknadsersättningar nedreviderad, på grund av att utbetalningarna varit lägre än väntat första halvåret.

Tabell 3. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring

	2007	2008	2009	2010	2011	2007–2011
SKL, aug 2008	5,6	5,4	4,0	4,6	4,7	26,8
ESV, maj 2008	6,1	6,4	4,6	5,1	4,6	29,8
VP08, apr 2008	5,3	5,8	4,2	4,5	4,7	27,0
SKL, apr 2008	5,6	5,7	4,8	4,8	4,8	28,5

Det är relativt stor skillnad mellan förbundets och Ekonomistyrningsverkets (ESV) skatteunderlagsprognos, se tabell 3. Skillnaderna beror i huvudsak på att förbundet förutser långsammare ökning av sysselsättningen. och lägre löneökningstakt. Även för sociala ersättningarna prognostiserar förbundet mindre ökning än ESV. Skillnaderna jämfört med regeringens är ganska små. De viktigaste förklaringarna till differenserna är att förbundets prognos bygger på mindre ökning av de sociala ersättningarna.

Befolkningsprognos

Den 29 maj presenterade Statistiska centralbyrån (SCB) en reviderad befolkningsprognos för åren 2008–2050. Den reviderade prognosen förutsår en något kraftigare befolkningstillväxt än den tidigare prognosen. I slutet av 2008 antas befolkningen vara knappt 23 000 fler i den nya prognosen. Detta beror på antaganden om större nettoinvandring och högre fruktsamhet. Mer om prognosen finns att läsa på SCB:s webbplats: http://www.scb.se/templates/Product_14495.asp. I tabell 4 syns den nya prognosen, omräknad till befolkningen per första november respektive år.

Tabell 4: Befolkningsprognos för åren 2007–2011

	2007 (utfall)	2008	2009	2010	2011
Befolkning 1 nov	9 174 464	9 234 856	9 291 951	9 342 750	9 386 590
Procentuell förändring		0,658	0,618	0,547	0,469

En förändrad totalbefolkning påverkar alla kommuner genom en förändrad medelskattekraft och därmed en förändrad kompensation/avgift i inkomstutjämnningen. Med den aktuella skatteunderlagsprognosen blir medelskattekraften 183 kronor lägre år 2009 med den nya befolkningsprognosen.

I bilaga 1 görs inga befolkningsprognoser för enskilda kommuner. Alla kommuner förutsätts öka i samma takt som riket. Däremot tar vi hänsyn till det befolkningsutfall per 30 juni 2008 som SCB presenterade 14 augusti (utfallet finns att hämta på http://www.scb.se/templates/tableOrChart_244147.asp). Kommuner som ökat mer än genomsnittet under första halvåret beräknas i bilaga 1 få en snabbare befolkningstillväxt för helåret, och vice versa.

Preliminärt taxeringsutfall augusti

Som nämndes i avsnittet för skatteunderlagsprognosen har skatteverket sammanställt ett första preliminära utfall över beskattningsbar förvärvsinkomst fört inkomståret 2007. Utfallet finns att hämta på skatteverkets webbplats, <http://www.skatteverket.se/skatter/taxeringsutfall/laddataxbest.4.5098f9104ec1b57328000205.html>

Den första preliminära räkningen baseras på 97,7 procents granskade deklARATIONER och visar en ökning på 5,3 procent på riksnivå. Det slutliga taxeringsutfallet beräknas vara färdigt 24 november.

Skillnaderna i ökningen av beskattningsbar förvärvsinkomst mellan olika kommuner är stor. För ett antal kommuner som uppvisar låga ökningstal bygger dock redovisningen på en låg andel granskade deklARATIONER. Det är därför troligt att detta första preliminära taxeringsutfall är något missvisande för det slutliga utfallet för dessa kommuner. Hur stor andel av deklARATIONERNA som granskats i respektive kommun finns på webbplatsen som hänvisas till ovan. Kommuner med låg andel granskade deklARATIONER är bl.a. Hylte, Leksand, Rättvik, Laholm, Älvdalen och Falun.

Slutavräkningar 2007–2008

Slutavräkning 2007

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2 (ersätter 4:1), ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december. Vår prognos i december visade en ökning av skatteunderlaget med 5,8 procent för 2007. Med denna bedömning blir prognosen för 2007 års avräkning 567 kronor per invånare 1.11 2006.

SKL:s prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 5,6 procent för 2007. Denna lägre uppräkningsfaktor medför en korrigeringsfaktor på minus 65 kronor per invånare 1.11 2006 i bokslut för 2008. Således ingen förändring mot tidigare prognos.

Slutavräkning 2008

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2007 och 2008 innebär en högre uppräkningsfaktor av skatteunderlaget än förbundets prognos. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2008 blir minus 205 kr/invånare den 1.11.2007.

Regleringsbidrag/avgift

Sveriges Kommuner och Landsting har gjort en bedömning av regleringsposten för åren 2008 till 2011, se tabell 5 och 6. Bedömningen bygger på:

- Vår skatteunderlagsprognos, som påverkar omslutningen i inkomstutjämnningen
- Riksdagens beslut av ram för anslaget Kommunalekonomisk utjämnning, samt
- Utvecklingen av kostnaderna för införandereglererna.

På grund av förflyttningen av hemsjukvården i Kalmar län görs en justering av ramanslaget mellan kommuner och landsting. 20 miljoner flyttas från landstingen till kommunsektorn från och med 2008.

Tabell 5. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2008 till 2011

Miljoner kronor

	2008	2009	2010	2011
Inkomstutjämnning, netto (+)	48 308	49 908	52 203	54 658
Strukturbidrag (+)	1 528	1 529	1 539	1 547
Införandebidrag (+)	308	192	90	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	50 134	51 630	53 833	56 205
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	45 935	45 950	45 950	45 950
Differens → Regleringspost (2)-(1)	-4 199	-5 680	-7 883	-10 255

Tabell 6. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2008 till 2011

Kronor per invånare

	2008	2009	2010	2011
Inkomstutjämnning, netto (+)	5 265	5 404	5 618	5 850
Strukturbidrag (+)	167	166	166	166
Införandebidrag (+)	34	21	10	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	5 465	5 591	5 793	6 016
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	5 007	4 976	4 945	4 918
Differens → Regleringspost (1)-(2)	-458	-615	-848	-1 098

Orsaken till regleringspostens negativa förändring under perioden är att statens anslag till den kommunalekonomiska utjämnningen inte ökar i samma takt som kostnaden för att upprätthålla den garanterade nivån i inkomstutjämnningen.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2009–2011

I *bilaga 1* redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2009–2011. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i bilaga 1. Av tabell 7 framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i bilaga 1 eller inte.

Tabell 7. Specificering av vissa statsbidrag åren 2008–2011

Statsbidrag		2008	2009	2010	2011	Läs mer i cirkulär
Kommunal fastighetsavgift	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	12 060	12 060	12 060	Prognos	mnkr
		1 316				Kr/inv.
Läsa–Skriva–Räkna-satsning i skolan	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	150	250	500	–	mnkr
Skapande Skola-satsning	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	55	57	59	59	mnkr
Undervisning till asylsökande barn	I bil 1?	Ja	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	50	–	–	–	mnkr
		5				Kr/inv.
Satsning på psykiatri – Förbereda öppenvård med särskilda villkor.	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	500	250	–	–	mnkr
						Kr/inv.
Satsning inom äldreomsorgen ¹	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	948	948	–	–	mnkr
Fritt val inom äldreomsorgen	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	300	300	–	–	mnkr
Stöd till särskilda boenden för äldre ²	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	500	500	500	500	mnkr
Ersättning för den frivilliga maxtaxan inom barnomsorgen (inklusive pengar för kvalitetssäkring)	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2003:77
	Belopp	3 660	3 660	3 660	3 660	mnkr

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 08:32) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Ny befolkningsprognos
- Preliminärt taxeringsutfall augusti

De flesta kommuner får lägre skatteintäkter 2009 i denna prognos jämfört med förra. Orsaken är främst den lägre skatteunderlagsprognosen för 2008 och 2009. I bilaga 1 kommunens preliminära taxering som bas för beräkningen av skatteintäkter och inkomstutjämningsbidrag. I förra beräkningen användes SKL:s riksprognos 2007 (5,6 procent) som uppräkningsfaktor för alla kommuner. Ett antal kommuner kommer därför att få större skatteintäkter 2009 i denna prognos jämfört med förra. Kommunen måste då ha en preliminär skatteunderlagstillväxt 2007 som uppväger nedrevideringen av skatteunderlagsprognosen för 2008 och 2009. Brytpunkten ligger på ca 6,7 procent, dvs. kommuner med preliminär skatteunderlagstillväxt på

¹ 948 mnkr motsvarar 70 procent av det totala bidraget på 1,35 mdkr. Se Socialdepartementets webbplats www.regeringen.se för kommunvis fördelning.

² Se Boverkets webbplats för mer information.

mer än 6,7 procent 2007 får högre skatteintäkter 2009 i denna prognos jämfört med förra prognosen.

Befolkningsantagandena för november 2008 och framåt baseras på utfall juni 2008. Utifrån detta utfall beräknas sedan befolkningen öka i samma takt som i riket. I övrigt antas 2008 års skattesatser. Önskas beräkningar utifrån andra förutsättningar, ange dessa via e-post till: mans.norberg@skl.se.

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2008–2012 med hjälp av modellen Skatter och bidrag

Med hjälp av vår modell kan du se effekten på din kommuns intäkter av olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket. Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska föras in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för kommunernas ekonomi- eller finansfunktion. Priset är 2 500 kronor för nytillkomna användare och 1 200 kronor för de som uppdaterar modellen.

Beställningen kan göras från vår webbplats www.skl.se under Vi arbetar med. Klicka på Ekonomi, Arbetsgivaravgifter/Budgetförutsättningar. Den skickas till Birgitta Westlund via fax 08-452 72 29 eller brev till Sveriges Kommuner och Landsting, 118 82 Stockholm, eller via e-post till birgitta.westlund@skl.se.

Fåtal platser kvar!!! Kurs i utjämningsystemet och modellen

Den **16 september** genomförs den tredje av årets kurser i *utjämningsystemet och modellen skatter & bidrag*. Det finns ett fåtal platser kvar. Skulle det visa sig att efterfrågan överstiger utbudet så kommer vi att försöka tillmötesgå det önskemålet och utöka antalet kurstillfällen.

På kursen går vi igenom såväl utjämningsystemet som modellen. Du får även chansen att arbeta i modellen med några övningar.

Var? Karlavägen 108 i Stockholm (Informators lokaler).

När? Tisdag 16 september 2008, kl. 9.30–16.30

Preliminärt program

9.30–12.00 Utjämningsystemet

12.00–13.00 Lunch

13.00–16.30 Modellverktyget ”Skatter och bidrag”

Kostnad: 1 000 kr per person inklusive lunch, men exklusive moms.

Anmälan: via e-post till Birgitta Westlund (birgitta.westlund@skl.se) eller tfn 08-452 77 53 senast den 5 september. Ange särskilt fakturaadressen och om du vill ha specialkost.

Mer information om kursens innehåll kan du få av Måns Norberg eller Derk de Beer, kontaktuppgifter finns längre ned. Du kan även läsa mer och anmäla dig på vår webbplats www.skl.se under Vi arbetar med. Klicka på Ekonomi, sedan Kurser & konferenser.

Modellen ”Skatter och bidrag”

Kommuner som använder den förenklade uppdateringen laddar ner filen

- Uppdateringsfil_08063nr4.xls

från sidan www.skl.se/modellensob. Följ sedan instruktionerna i filen, eller läs det papper som skickades ut i samband med att modellen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Kommuner som uppdaterar modellen som vanligt behöver göra nedanstående förändringar i **blad 2 Indatabladet**. För att ändra i modellen *måste man ta bort bladets skydd*. Detta görs genom att man går längst upp på skärmen till meny Verktøy och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver ”kommun”.

- Skriv in SKL:s skatteunderlagsprognos i cellerna C9 och F9. Beloppen syns i tabell 2, andra raden. Värdet 2012 kan sättas till 4,3.
- Skriv in kommunens preliminära taxering för 2007 i cellen C20. Värdet finns i bilaga 1, rad 6.
- Skriv in reviderad befolkningsprognos på riksnivå i cellerna D26–G26. Värdena finns i bilaga 1, rad 29. Värdet 2012 (cell G26) är 9 386 590.
- Skriv in vår reviderade framskrivning av kommunens befolkning i cellerna D29–F29. Eventuella formler ska ersättas. Uppgifterna finns i bilaga 1, rad 2. För att få motsvarande värde för 2012 (cell G29) ska samma procentuella utveckling som för riket (cell G25) användas på kommunens befolkning året innan (cell F29). En formel kan se ut $=F29*(G25/100+1)$
- Skriv in beloppen för inkomstutjämningsbidraget, netto åren 2009 till 2012 i cellerna D35–G35. Beloppen är: 49 907,920; 52 203,270; 54 657,681; 57007,367
- Skriv in beloppen för strukturbidrag åren 2009–2012 i cellerna D42–G42. Beloppen är: 1 529,371; 1 538,820; 1 547,236; 1 554,496
- Skriv in beloppen för införandebidrag i cellerna D45–E45. Beloppen är: 192,339; 90,488
- Skriv in prognosen för konsumentprisindex i cellerna C54–F54. Värdena finns i tabell 1, rad 4.

Dessutom måste följande ändringar göras i **blad 1 Totala intäkter:**

- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2008 års inkomster i cell H30 (–205 kr/inv.).

Efter att ha gjort ändringen *bör skyddet återinföras* genom att man på menyn Verktyg väljer Skydd/Skydda blad och på frågan om lösenord återigen skriver in ordet ”kommun”.

SKL kommer att skicka ut nya befolkningsuppgifter (riksnivå) för kostnadsutjämnningen 2010–2012 i separat utskick. Kommuner som använder förenklad uppdatering behöver inte bry sig om detta.

Tidpunkter under 2008

- 1 sep Avtalsseminarium Stockholm
- 5 sep Avtalsseminarium Umeå
- 11 sep Prel. taxeringsutfall 2007
- 15 sep Avtalsseminarium Malmö
- 16 sep Kurs i utjämningsystemet och modellen, Stockholm
- 16 sep Avtalsseminarium Göteborg
- 22 sep Budgetpropositionen
- v. 39 Cirkulär om budgetpropositionen
- v. 40 SCB presenterat prognos på utjämning
- 9 okt Prel. taxeringsutfall 2007
- 9 okt SKL:s skatteunderlagsprognos
- 23 okt SKL presenterar *Ekonomirapporten*

Gör som 300 andra kommunalekonomer: Prenumerera gärna på vår löpsedel på www.skl.se, även den under Vi arbetar med, Ekonomi. Där finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Måns Norberg (modellen Skatter & bidrag, utjämningsystemet) 08-452 78 83, Derk de Beer (utjämningsystemet, statsbidrag) 08-452 77 42, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34 och Göran Wallin (makroekonomi) 08-452 77 39. Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Maj-Lis Åkerlund

Måns Norberg

Bilaga

Bilaga 1: Skatter & Bidrag 2009–2011 (kommunspezifisk, endast till ekonomikontoren)